

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #16

Pedagogy

Barcelona

29.04.2019- 30.04.2019

U.D.C. 37+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(30.04.2019) - Warszawa, 2019. - 112 str.

ISBN: 978-83-66030-94-7

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2019

ISBN: 978-83-66030-94-7

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

I. Bulakh PhD of Architecture, Associate Professor Department of Design of the Architectural Environment, Kiev National University of Construction and Architecture

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

UTILIZING EFFECTIVE FUNCTIONS OF YOUTUBE SOCIAL NETWORKING SERVICE IN TEACHING THE ENGLISH LANGUAGE AT HIGHER EDUCATION	
Azizov S. U.	6
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ВІДКРИТОМУ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	
Вем'ян В. Г.	8
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК СКЛАДОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЛЮДСТВА	
Жаровська О.П.	14
ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	
Приц Р., Смеречак Л.	17
ОСОБЛИВОСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Смеречак К.	20
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	
Сонцова А. В.	22
САМОРОЗВИТОК ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТІСНОЇ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	
Чіжова Н.В.	25
ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF MEDICAL HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE	
Avetysova I.	28
ПРОСВІТНЯ СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ (КІНЕЦЬ ХІХ-ПЕРША ТРЕТИНА ХХ СТОЛІТТЯ)	
Ковалишин О. І.	33
РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
Христова О.Ф., Шерстобітова К.В.	37
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ	
Моренцова А. В.	41
THE IMPACT OF FRAMEWORK CONDITIONS ON THE CONCEPT OF INTERNATIONALISATION IN HIGH EDUCATION	
Ihnatova O., Poseletska K.	47
КОМІКСИ ЯК НОВАЦІЇ У НАВЧАННІ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
Лакатош В. В., Лавренова М. В.	50
МЕТОДИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ НА ІНТЕГРОВАНИХ УРОКАХ МУЗИКИ	
Терещенко С.В.	55

ЕКОНОМІЧНА СВІДОМІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ МАШИНОБУДІВНОГО ПРОФІЛЮ	
Сікорак Л. А.	63
CERTAIN CHARACTERISTICS OF INDEPENDENT STUDY ORGANIZATION IN NON-LINGUISTIC HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	
Световая Е.О.	69
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Муханова О.М., Шепелева О.В.	75
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	
Кожевникова А.В., Горностаева Т.С.	79
СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	
Матюха Г.В., Тронь О. О.	83
ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	
Омельченко І. В.	86
CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING (CLIL) IN TEACHING GRAMMAR	
Щербакова О. Л., Рудичик О. М.	88
ACADEMIC LECTURE: OUTLOOK OF DIGITAL GENERATION STUDENTS	
Shvets O., Osmuk N. , Kovalenko S.	92
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИВЧЕННЯ	
Нікішцева М. Е.	95
СУТНІСТЬ ЕМОЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА	
Багрій Т.Є.	98
РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ	
Котова Л. М., Тушева Г. О.	103
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	
Єрічева Т.Ю., Палієнко О.А.	107
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УЧЕБНОЙ МОТИВАЦИИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	
Щербань Л.М.	110

СУТНІСТЬ ЕМОЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

Багрій Т.Є.

викладач Мелітопольського державного педагогічного університету імені
Б. Хмельницького

Ключові слова: педагог-музикант, емоційно-педагогічна культура, професійні якості, професійна діяльність.

Соціально-економічні перетворення, які відбуваються в країні, морально-духовне оновлення суспільства залежать перш за все від культури і творчого розвитку особистості. Важливо, щоб кожна людина, яка отримала освіту, була озброєна не тільки знаннями, вміннями і навичками, але і була залучена до культурно творчого процесу. Під час підготовки майбутнього вчителя звертається увага не тільки на його професійні якості, але і на формування педагогічної майстерності і педагогічної культури.

На сучасному етапі розвитку суспільства важливим є розвиток комунікативної культури вчителя. У змісті спеціальної музичної професійної освіти особливої актуальності набуває проблема формування «емоційно-комунікативної культури» майбутнього педагога-музиканта.

Метою статті є розкриття сутності емоційно-педагогічної культури майбутнього педагога-музиканта.

На початку 90-х років ХХ століття в дослідженнях з проблем педагогічного спілкування почав виділятися культу-

рологічний аспект комунікації (В.С. Біблер, С.Ю. Курганов) і з'явилося нове поняття «комунікаційна культура» (Л.В. Агафонцева, Г.І. Бабій, І.І. Зарецька, В.В. Соколова, Т.Б. Старостіна та ін.) [3, с.224].

У наукових педагогічних дослідженнях існують різні підходи до трактування феномену комунікативної культури – методологічний (В.Є. Бондаревська, Н.В. Кузьміна), психологічний (Б.Г. Ананьєв, Г.М. Андреева, І.Б. Котова), соціологічний (С.І. Самігін, Є.В. Руденський та ін.) [1, с.24].

На думку більшості вчених, комунікативна культура виступає як складова частина загальної культури, яка характеризується єдністю особистісних і соціальних цінностей, що зумовлюють спрямованість людини на інший об'єкт взаємодії [4; 6; 7; 8; 9].

Різні аспекти проблеми формування комунікативної культури вчителя привертають увагу багатьох науковців. Цінними в науко-практичному аспекті є спроби вчених визначити умови і засоби ефективного впливу на станов-

лення комунікативної культури як важливого чинника професіоналізму вчителя.

У працях Л.І. Дудіної, А.М. Єрмоли, С.В. Крисюк, Л.Л. Сушенцевої виявляються можливості методичної роботи щодо розвитку педагогічної майстерності вчителів, визначаються умови, форми, методи та засоби, які позитивно впливають на професійне зростання педагога [8, с.45].

Особливе значення у навчанні майбутніх педагогів-музикантів надається проблемі розвитку емоційно-комунікативної культури, яка передбачає емоційно-ціннісне відношення до музично-педагогічної діяльності.

Адже саме педагог є транслятором комунікативної культури від одного покоління до іншого. У даному випадку культура «виступає як індикатор цінностей, і як спосіб передачі їх від однієї особистості до іншої в процесі спілкування» [4, с.34].

Для організації ефективної професійної діяльності майбутні педагоги-музиканти повинні володіти не тільки знаннями в галузі музичного мистецтва, виконавської майстерності, але й уміти керувати своїм психологічним станом, адекватно виражати й передавати учням необхідні естетичні емоції, володіти здатністю захоплення раніше знайомим музичним матеріалом.

Специфічним «інструментом» педагогічної діяльності педагога-музиканта є музично-педагогічне спілкування, основним засобом і метою якого є музика, яка являє собою могутній потік емоційної дії, який спрямовує

думки і почуття, об'єднує дії тих, хто спілкується, в єдине ціле [2, с.165].

Комунікативний компонент складає важливу частину в структурі педагогічної діяльності музиканта-педагога. Він виявляється в його діях з організації спілкування дітей з творами мистецтва. Емоційний компонент визначається здатністю майбутнього музиканта-педагога емоційно реагувати на художні твори.

Я.Т. Жакупова створила модель емоційно-комунікативної культури педагога-музиканта на основі інтеграції циклу спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, які вивчаються у закладах музичного спрямування. Модель складають такі блоки:

- професійно-особистісні якості музиканта-педагога;
- професійні знання в галузі емоційно-комунікативної діяльності музиканта-педагога;
- професійні вміння в галузі емоційно-комунікативної діяльності музиканта-педагога [5, с.75].

Проаналізувавши погляди науковця, ми розглядаємо емоційно-комунікативну культуру майбутнього педагога-музиканта як систему якостей, складовими якої є:

- творче мислення;
- культура мовленнєвої дії;
- культура самоналаштування на спілкування і психоемоційної регуляції свого стану;
- культура жестів і пластики рухів;
- культура сприйняття комунікативних дій;
- культура емоцій.

Професійна діяльність музиканта-педагога комунікативна за своєю природою. Її зміст складає процес передачі музичної інформації, закладеної композитором у музичному творі через виконавця до слухача, який реалізується в комунікативному ланцюжку «композитор – музичний твір -виконавець – слухач».

Формування емоційно-комунікативної культури набуває особливого значення в навчальному процесі майбутніх педагогів-музикантів, зокрема, диригентів хорового колективу. Вивчення курсів «диригування», «хоровий клас» забезпечують не тільки оволодіння необхідними знаннями і практичними навичками. Виконуючи специфічні завдання диригентського мистецтва, вивчення цих дисциплін формує у майбутніх педагогів-музикантів комунікативні здібності, професійну ерудицію. Оволодіння диригентською технікою забезпечує вміння диригента-педагога керувати своєю поведінкою з використанням таких елементів артистизму як міміка і пантоміма, уміння впливати на особистість і колектив. Ці якості виявляються у техніці педагогічного спілкування і становлять собою інтегративну єдність мистецтва і комунікації, організаційного таланту і педагогічного такту.

Під час розучування і виконання музичного твору хормейстер взаємодіє як з хоровим колективом у цілому, так і з кожним його учасником окремо, несе інформацію про способи інтерпретації музики. Усе це передбачає во-

лодіння не тільки професійною майстерністю, але і арсеналом засобів вербальної і невербальної комунікації, а також вимагає вміння ефективно організувати колективне творче спілкування з різними категоріями виконавців і слухачів.,

У процесі музично-педагогічної діяльності комунікативні вміння допомагають зняти психологічну напругу і сприяють розвитку артистизму і музичної творчості.

Комунікативна культура вчителя виявляється в комунікативній діяльності, тобто в процесі педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування складається з двох компонентів: вербального і невербального. У музично-педагогічному процесі доля так званої «невербаліки» значно збільшується. На заняттях хорового класу, без сумніву переважає невербальна взаємодія. Як специфічна форма невербальної комунікації музика є могутнім засобом формування особистості [7, с.71].

Музика, як і мова диригента, невербальна. Трансляція невербальної поведінки на заняттях хорового класу – одна із складових творчої взаємодії. Жести і рухи, які узагальнюють емоційний стан, відображений в музиці, надзвичайно важливі в умовах музичної освіти. Відповідний експресивний стан вчителя (диригента) допомагає учням краще відчувати фразування, протяжність мелодії, пульсацію і характер, особливості розвитку того чи іншого музичного твору

Дуже важливою під час занять є позитивна налаштованість вчителя, тоді і

міміка, і жести будуть сприяти виконанню поставлених завдань.

Міміка та жести важливі під час вивчення пісні на уроках музичного мистецтва. Перше слухання пісні найбільш запам'ятовується і справляє на школярів неабияке враження. Безумовно, пізніше, під час виконання, образ, який сформувався в пам'яті, вплине на емоційність та виразність передачі музичного тексту. Під час показу пісні вчитель за допомогою міміки передає школярам своє емоційне ставлення до даного твору, розкриває музичний образ. Отже, вчитель повинен володіти високим професіоналізмом і емоційно-комунікативною культурою, щоб діти не тільки зрозуміли, а й відтворили все, що показує вчитель (диригент).

Під час взаємодії з учнями велику роль відіграє візуальний контакт. Звертаючись поглядом по черзі до кожного учня, учитель (диригент) звертається особисто до того, на кого дивиться, а також дає зрозуміти, що йому важлива присутність кожного учня. Таке ставлення вчителя спонукає до дії, викликає позитивні емоції. А ось погляд дає можливість учневі зрозуміти, що саме вчитель намагається передати (погляд захоплення, підтримки, контролю, осудження, схвалення тощо).

Для успішної взаємодії в системі вчитель-учень важливий яскравий, цікавий імідж учителя. Якщо врахувати, що імідж має три складові:

- «візуальний образ (костюм, зачіска, пластика, міміка);

- внутрішній образ (голос, темп, рамент, настрої);
- менталітет (інтелект, духовна практика) –

стає очевидним, що досить велика доля невербальних компонентів необхідна для успішного спілкування з учнями [7, с.72]. Але не можна не відзначити, що вербальне спілкування не менш важливе в педагогічній взаємодії. Володіння мовою, – з одного боку – та здатність володіти своєю невербальною поведінкою – з іншого – створює успішну взаємодію для спілкування вчителя з учнями. Окрім мовленнєвої виразності під час музично-педагогічного спілкування мають місце засоби невербальної експресії, які полягають у яскравому виявленні настрою, почуттів,

Аналізуючи організацію професійної підготовки майбутнього вчителя музики з циклу диригентсько-хорових дисциплін, можна зробити висновок, що зміст навчального процесу у ВНЗ спрямований не тільки на вдосконалення вузькоспеціальних вокально-хорових, диригентських умінь і навичок, але й сприяє розвитку емоційно-комунікативної культури.

У Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького на кафедрі теорії і методики музичної освіти та хореографії цей процес відбувається в різних формах навчання студентів: на заняттях хорового класу, індивідуальних заняттях з хорового диригування та постановки голосу, кураторських годинах, позанавчальній діяльності зі студентами.

Отже, емоційно-комунікативна культура майбутнього педагога-музиканта виявляється в його комунікативній діяльності і спрямована на здійснення соціальної взаємодії суб'єктів освіти з метою передачі соціально значущої інформації. Оволодіння емоційно-комунікативною культурою зумовлено особистісним і творчим потенціалом майбутнього фахівця і є показником його професійної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічні комунікації: Навчальний посібник / Н.П. Волкова. – Видавництво «Академія», 2006. – 256 с.
2. Гарлицкий, М.А. А.И. Ямпольский – педагог, музыкант [Текст] // Мастера скрипичной педагогики. – М.: Музыка, 1974. – 153 с.
3. Гончаров С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаров. – К., 1997. – С.224.
4. Дружилова С.А. Этапы формирования профессиональной компетентности / С.А. Дружилова // Непрерывное образование как условие развития творческой личности: Сб. мат. Фестиваля педагогического творчества, 28-29 августа 2000г. – Новокузнецк: ИПК, 2001. – С. 32-36.
5. Жакупова Я.Т. Теоретические аспекты процесса формирования эмоционально-коммуникативной культуры будущих педагогов-музыкантов / Я.Т. Жакупова // Известия Уральского государственного университета. – 2008. – № 56. – С. 72-79.
6. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учебное пособие / И.Ф. Исаев. – М.: Академия, 2004. – 208 с.
7. Ковальчук Л.О. Формування іміджу майбутнього вчителя у процесі вивчення педагогічних дисциплін у класичному університеті / Л.О. Ковальчук // Вісник Львівського ун-ту. Серія педагогічна. – Вип. 22. – 2007. – С. 65-74.
8. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, В.М. Золотухіної. – Вип. 2-е, випр. і доп. – Харків: «ОБС», 2006. – 224 с.
9. Щербан Т.Д. Компетентність – якісна характеристика спілкування / Т.Д. Щербан // Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка, АПН України / За ред. С.Д. Максименко. – К.: Гнозис, 2002. – Т.IV. – 2002. – С. 327-332.